

บรรณานุกรม

หนังสือ

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง, ศูนย์สถิติการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

สถิติการเกษตรของประเทศไทยปีเพาะปลูก 2524/25. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์ศูนย์สถิติการเกษตร, 2525.

____. กรมส่งเสริมสหกรณ์. รายงานประจำปี 2523. กรุงเทพมหานคร:

O.S Printing House Co; LTD.

ปัญญา ตันตยวงศ์. การบัญชีเพื่อการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.

เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. การบัญชีต้นทุน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

เอกสาร

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง, ศูนย์สถิติการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

"รายงานผลการสำรวจเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตกระเทียมปีเพาะปลูก 2524/25."

กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สถิติการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2525.

____. กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

"รายงานการศึกษาเขตเกษตรเศรษฐกิจการปลูกกระเทียม ปี 2523/24."

กรุงเทพมหานคร: กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2525.

____. กรมส่งเสริมสหกรณ์. "ข้อบังคับของสหกรณ์การเกษตร." กรุงเทพมหานคร:

กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2522.

____. กรมส่งเสริมสหกรณ์. "พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ 140 ฉบับที่ 141 และฉบับที่ 247." กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2522.

กรองทอง จันทร. "กระเทียม." เชียงใหม่: สถานีทดลองพืชไร่แม่ใจ, 2524.

เข้ม มฤคพิทักษ์. "ภาวะการผลิตและการตลาดกระเทียมจังหวัดลำพูน." เชียงใหม่:

สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่, 2525.

ถวิล เลิศประเสริฐ. "การศึกษาโครงสร้างสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย."

กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2524.

นิวัติ หิรัญบุรณะ. "แนวทางการปรับปรุงดิน." คำบรรยายการอบรมวิชาดินและปุ๋ยแก่นักวิชาการ

กรมส่งเสริมการเกษตร, 2521.

นฤนาท จันทรมงคล. "กระเทียม." เชียงใหม่: สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคเหนือ

จังหวัดเชียงใหม่, 2522.

ปราณี อัครเวศน์ และสุชุม อัครเวศน์. "กระเทียม." เชียงใหม่: วารสารแม่ใจ.

พาณิชย์, กระทรวง, กรมการค้าภายใน ฝ่ายวิเคราะห์ตลาดสินค้าเกษตรกรรม กองเศรษฐกิจ

การตลาด. "กระเทียม." กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิเคราะห์ตลาดสินค้าเกษตรกรรม
กองเศรษฐกิจการตลาด, 2526.

____. กรมการค้าภายใน. "รายงานการประชุมแนวทางการศึกษาระดับราคากระเทียม."

(สิงหาคม 2524) กรุงเทพมหานคร: กรมการค้าภายใน, 2524.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ภาคเหนือ. "แนวทางการดำเนินงานจัดสหกรณ์." เชียงใหม่:

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ภาคเหนือ, 2525.

สหกรณ์การเกษตรอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน. "ประสพการณ์ในงานพัฒนาสหกรณ์."

ลำพูน: สหกรณ์การเกษตรอำเภอบ้านโฮ่ง, 2525.

สหกรณ์การเกษตรอำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่. "รายงานกิจการประจำปี 31 มีนาคม

2525." เชียงใหม่: สหกรณ์การเกษตรอำเภอฟาง, 2525.

สมชาย องค์กรประเสริฐ. "ผลกระทบของการคลุมแปลงด้วยซีลื้อยต่อผลผลิตกระเทียม

เปรียบเทียบกับฟางข้าว." เชียงใหม่: โครงการศูนย์วิจัยเพิ่มผลผลิตการเกษตร
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2524.

สัมภาษณ์

ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอ อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน. สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2526.

ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2526.

ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. สัมภาษณ์,

16 มีนาคม 2526

ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. สัมภาษณ์,

17 มีนาคม 2526.

ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. สัมภาษณ์,

19 มีนาคม 2526.

สุขุม อัครเวศน์. เกษตรกรสวนวัดนารวม จังหวัดลำพูน. สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2526.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวกที่ 1

ข้อบังคับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ฉบับที่ 26

ว่าด้วยการให้กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตร

กู้เงินระยะยาวเพื่อการเกษตร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18(4) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 คณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ออกข้อบังคับว่าด้วยการให้กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรกู้เงินระยะยาวเพื่อการเกษตร ไว้ดังต่อไปนี้

บทนิยาม

ข้อ 1 ในข้อบังคับนี้

"ธนาคาร" หมายความว่า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

"ผู้จัดการ" หมายความว่า ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

"การเกษตร" หมายความว่า การทำนา การทำไร่ การทำสวน การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเลี้ยงไหมและสาวไหม หรือการทำนาเกลือ

"เกษตรกร" หมายความว่า บุคคลผู้ประกอบอาชีพในการทำนา การทำไร่ การทำสวน การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเลี้ยงไหมและสาวไหม หรือการทำนาเกลือ

"กลุ่มเกษตรกร" หมายความว่า เกษตรกรซึ่งรวมกันเป็นกลุ่มโดยมีกฎหมายรับรองให้เป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์ดำเนินการทางธุรกิจเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพของเกษตรกร

ทั้งต้องแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ผู้จัดการ ดังนี้

(1) ส่วนราชการและหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาเห็นชอบในโครงการของผู้นขอและผู้รับรองให้การสนับสนุนและการช่วยเหลือ เพื่อให้การดำเนินงานได้ผลดี

(2) การงานที่จะจัดให้มีขึ้นหรือพัฒนาขึ้นด้วยเงินกู้จากธนาคาร ได้รับอนุมัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจซึ่งเกี่ยวข้อง

(3) ในกรณีที่จะต้องมีแบบรูปและประมาณการของงานก่อสร้างที่จะใช้เงินกู้จากธนาคารต้องได้รับการรับรองของสถาปนิกและวิศวกรซึ่งผู้จัดการเห็นชอบ และได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

(4) จำนวนเงินที่ขอกู้จากธนาคาร รวมกับเงินทุนอื่น ๆ ที่ผู้ขอกู้มีอยู่ จะเพียงพอทำงานตามโครงการให้ได้ผลความมุ่งหมาย

(5) มีแผนงานที่จะให้เกิดมีรายได้เพียงพอแก่ค่าใช้จ่ายดำเนินงานและค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาทรัพย์สิน ทั้งเพียงพอแก่การชำระหนี้ทุกรายรวมทั้งเงินกู้จากธนาคาร ตลอดจนการดำรงเงินสำรองตามที่จำเป็นด้วย

ผู้จัดการพึงพิจารณาอนุมัติการทำสัญญาให้กู้เงินตามข้อบังคับนี้สำหรับโครงการซึ่งเป็นที่พอใจว่าสมควรและจะสำเร็จได้เท่านั้น

การลงทุนของผู้เอง

ข้อ 5 ผู้กู้พึงมีการลงทุนของตนเองโดยส่วนอันสมควรในค่าลงทุนระยะยาวของโครงการ ผู้จัดการจะอนุมัติการทำสัญญาให้กู้เงินตามข้อบังคับนี้แก่ผู้กู้รายใดรายหนึ่งเกินกว่าร้อยละ 80 แห่งค่าลงทุนระยะยาวของโครงการไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่ระบุไว้ในข้อ 3 (1) หรือในกรณีอื่นที่ได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการ เป็นราย ๆ

สัญญากู้เงิน

ข้อ 6 ในการกู้เงินตามข้อบังคับนี้ ต้องทำหนังสือสัญญากู้เงินตามแบบที่ผู้จัดการกำหนด สัญญากู้เงินตามวรรคหนึ่งต้องมีข้อกำหนดดังต่อไปนี้ด้วย

(1) การห้ามมิให้ผู้กู้ยืมเงินระยะยาวกว่าหนึ่งปีจากบุคคลอื่นในระหว่างที่ยังมีหนี้

"สหกรณ์การเกษตร" หมายความว่า สหกรณ์ที่ประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมดเป็นเกษตรกร และได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ กับให้หมายความรวมถึงสหกรณ์ดังกล่าวที่ได้รวมกันเป็นชุมนุมสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

ลักษณะของผู้กู้

ข้อ 2 กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรซึ่งจะกู้เงินตามข้อบังคับนี้ ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) เป็นกลุ่มเกษตรกรซึ่งมีสมาชิกตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป หรือเป็นสหกรณ์การเกษตรขั้นต้นซึ่งมีสมาชิกตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบคนขึ้นไป หรือเป็นชุมนุมสหกรณ์ซึ่งประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตรตั้งแต่สามสหกรณ์ขึ้นไป

(2) ประกอบธุรกิจส่วนใหญ่กับสมาชิกยิ่งกว่าผู้มีไม่ใช่สมาชิก หรือในกรณีกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรซึ่งตั้งขึ้นใหม่ มีแนวโน้มที่จะประกอบธุรกิจส่วนใหญ่กับสมาชิกยิ่งกว่าผู้มีไม่ใช่สมาชิก

(3) ดำเนินงานด้วยความมั่นคงตามสมควร หรือในกรณีกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรซึ่งตั้งขึ้นใหม่มีส่วนประกอบที่จะดำเนินงานให้บรรลุความสำเร็จได้

ในกรณีมีเหตุพิเศษอันควรผ่อนผันให้กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรซึ่งไม่มีลักษณะตาม (1) หรือ (2) กู้เงินตามข้อบังคับนี้ได้ ให้ผู้จัดการเสนอขอความเห็นชอบของคณะกรรมการ

วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน

ข้อ 3 การให้กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรกู้เงินตามข้อบังคับนี้มีวัตถุประสงค์ให้ลงทุนระยะยาวเพื่อสาระสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

(1) การส่งเสริมโครงการพัฒนาการเกษตรซึ่งได้รับความเห็นชอบของรัฐบาล เช่น การดำเนินงานพัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินหรือการจัดนิคมเพื่อการผลิตการเกษตร ตลอดจนเพื่อเพิ่มผลผลิตหรือลดต้นทุนการผลิต การจัดระบบชลประทาน การระบายน้ำ การปรับระดับพื้นที่ดิน การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรที่ดินและน้ำให้ได้ประโยชน์ที่ดีที่สุด การจัดสร้างถนน ทำลำเอียงในไร่นา หรือสาธารณูปโภคอย่างอื่นเพื่อเกษตรกรใช้ประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น

(2) การจัดให้มีสินทรัพย์ประจำสำหรับบริการการแปรรูปหรือการขายผลผลิตผลการเกษตรรวมทั้งการเก็บรักษา การจัดชั้นคุณภาพ การทำความสะอาด การบรรจุหีบห่อ การจัดเข้ามัด การแช่แข็ง การทำเครื่องกระป๋อง หรือการรักษาคุณภาพ เกี่ยวกับผลผลิตผลการเกษตร ตลอดจนการโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ หรือการโรงงานฆ่าสัตว์ เป็นต้น

- (3) การจัดให้มีสินทรัพย์ประจำสำหรับบริการเพื่อการซื้อของเกษตรกร ได้แก่ พันธุ์พืช ปุ๋ย ยาป้องกัน กำจัดศัตรูพืช ยาปราบวัชพืช อาหารสัตว์ ยารักษาโรคสัตว์ ออร์โมน สำหรับพืชหรือสัตว์ เครื่องมือการเกษตร วัสดุก่อสร้างเกี่ยวกับการเกษตร บริการผสมและเพาะพันธุ์สัตว์ บริการทางสัตวบาลหรือสัตวแพทย์ บริการเกี่ยวกับน้ำมัน เชื้อเพลิงและหล่อลื่น การโรงงานน้ำแข็งสำหรับการประมง บริการซ่อมแซมเครื่องจักรหรือเครื่องยนต์เกี่ยวกับการเกษตร บริการคานเรือสำหรับการซ่อมแซมเรือประมงหรือวัสดุหรือบริการอื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร
- (4) การจัดให้มีเครื่องจักรหรือบริภัณฑ์เกี่ยวกับการเกษตร ตลอดจนการจัดให้มีพันธุ์สัตว์ สำหรับขยายกำลังผลิตและปรับปรุงคุณภาพสัตว์ หุ่นยนต์เลี้ยงสัตว์ ระบบน้ำสำหรับสัตว์หรืออื่น ๆ ทำนองเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่เกษตรกร
- (5) สินทรัพย์ประจำสำหรับการท่องเที่ยว การคลังสินค้า การขนส่ง การทำเทียบเรือ ประมงหรืออื่น ๆ ทำนองเดียวกัน บรรดาซึ่งเกี่ยวกับธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตร ผู้กู้
- (6) การซื้อที่ดินหรือการได้สิทธิการเช่าที่ดินระยะยาว การปรับปรุงที่ดินเพื่องานก่อสร้าง ตลอดจนการซื้อ การสร้าง การปรับปรุง หรือการได้สิทธิการเช่าระยะยาวเกี่ยวกับอาคาร ทั้งนี้เท่าที่จำเป็นแก่การประกอบธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้
- (7) การจัดให้มีทุนหมุนเวียนส่วนซึ่งต้องการใช้ประจำตามที่จำเป็นในการดำเนิน-ธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้

เงื่อนไขในการขอกู้เงิน

ข้อ 4 กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้ขอกู้เงินตามข้อบังคับนี้ ต้องเสนอโครงการลงทุนระยะยาวเพื่อการเกษตรที่จะใช้เงินกู้ภายในขอบวัตถุประสงค์ซึ่งกำหนดไว้ในข้อ 3 ต่อธนาคาร โครงการดังกล่าวต้องมีรายละเอียดตามที่ธนาคารกำหนด โดยผู้ขอกู้หารือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และพนักงานธนาคารผู้ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการเงินกู้ตามข้อบังคับนี้ อยู่กับธนาคาร เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาตของผู้จัดการ

- (2) การห้ามมิให้มีการเปลี่ยนแปลงแบบรูปหรือประมาณการก่อสร้างซึ่งผู้กู้ได้ยื่นต่อธนาคารในการทำสัญญาเงินและได้รับความเห็นชอบแล้ว ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับหนังสืออนุญาตของผู้จัดการ
- (3) การกำหนดให้งานตามโครงการที่ใช้เงินกู้จากธนาคารแล้วเสร็จในระยะเวลาอันสมควร

(4) ผู้กู้ต้องปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำของผู้จัดการหรือพนักงานธนาคารผู้ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการ ในระหว่างที่ยังมีหนี้เงินกู้ตามข้อบังคับนี้ของผู้กับธนาคาร

(5) เงื่อนไขที่ธนาคารจะเรียกคืนเงินกู้จากผู้กู้ ดังระบุไว้ในข้อ 21

นอกจากนี้ ผู้จัดการอาจวางข้อกำหนดอื่น ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร

ผู้อนุมัติเงินกู้

ข้อ 7 ให้ผู้จัดการหรือพนักงานธนาคารผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้จัดการมีอำนาจอนุมัติเงินกู้ตามข้อบังคับนี้

จำนวนขั้นสูงของเงินกู้

ข้อ 8 ภายใต้บังคับแห่งข้อ 5 ให้ผู้จัดการพิจารณากำหนดจำนวนเงินกู้ในสัญญาให้กู้เงินตามข้อบังคับนี้ สำหรับผู้กู้แต่ละรายได้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ระยะยาวตามโครงการที่ผู้กู้เสนอ รายได้และความสามารถชำระหนี้ของผู้กู้ แต่จำนวนเงินกู้ดังกล่าวสำหรับผู้กู้แต่ละรายรวมทั้งหมดใน เวลาใด เวลาหนึ่งจะต้องไม่เกินขั้นสูงห้าล้านบาทในกรณีกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรขั้นต้นเป็นผู้กู้ หรือไม่เกินขั้นสูงสิบล้านบาท ในกรณีชุมนุมสหกรณ์การเกษตรเป็นผู้กู้

ในกรณีมีเหตุอันควรผ่อนผันให้กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรใดกู้เงินตามข้อบังคับนี้ได้เกินกว่าจำนวนขั้นสูงตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้จัดการเสนอขอความเห็นชอบของคณะกรรมการ

การจ่ายเงินกู้

ข้อ 9 ในสัญญาให้กู้เงินตามข้อบังคับนี้ ให้ผู้จัดการพิจารณาจ่ายเงินกู้เป็นงวดตามความก้าวหน้าของงานตามโครงการที่ใช้เงินกู้จากธนาคาร

ในการเบิกเงินกู้งวดที่สองหรืองวดต่อ ๆ ไป ผู้กู้ต้องแสดงผลงานตามโครงการที่ได้ใช้เงินกู้งวดก่อนเพื่อพนักงานธนาคารผู้ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการตรวจสอบผลงานที่กล่าว เมื่อผู้จัดการได้พิจารณารายงานของพนักงานธนาคารผู้ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการ เป็นที่พอใจว่าผู้กู้ได้ใช้เงินกู้งวดก่อนก่อให้เกิดผลงานขึ้นโดยถูกต้องสมควรแล้ว จึงจ่ายเงินกู้งวดที่สองหรืองวดต่อ ๆ ไปได้

ในกรณีที่ได้ใช้เงินกู้จากแหล่งอื่นมาก่อนแล้วในโครงการเดียวกัน ในการเบิกเงินกู้ตามข้อบังคับนี้ในงวดแรก ผู้กู้ต้องแสดงผลงานตามโครงการที่ได้ใช้เงินกู้จากแหล่งอื่นนั้นให้เป็นที่พอใจแก่ผู้จัดการว่าได้ก่อให้เกิดผลงานขึ้นโดยถูกต้องสมควรแล้ว

การระงับการจ่ายเงินกู้

ข้อ 10 ในกรณีที่ผู้จัดการพิจารณาเห็นว่า ผู้กู้ใช้เงินกู้ตามข้อบังคับนี้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์หรือมีเหตุซึ่งไม่อาจทำงานตามโครงการที่ใช้เงินกู้ดังกล่าวให้บรรลุความสำเร็จได้ ผู้จัดการมีอำนาจระงับการจ่ายเงินกู้งวดต่อ ๆ ไปได้

ระยะเวลาของการชำระเงินกู้

ข้อ 11 ในการทำสัญญาให้กู้เงินตามข้อบังคับนี้ ให้ผู้จัดการพิจารณากำหนดให้ผู้กู้ชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นงวดรายปีให้เสร็จภายในระยะเวลาที่ผู้จัดการเห็นสมควร โดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ใช้เงินกู้ จำนวนของเงินกู้ รายได้และความสามารถชำระหนี้ของผู้กู้โดยปกติให้ชำระเสร็จไม่เกินสิบห้าปีนับแต่วันทำหนังสือสัญญาให้กู้เงิน หรือในกรณีที่มีเหตุพิเศษไม่เกินยี่สิบปีนับแต่วันทำหนังสือสัญญาให้กู้เงิน ทั้งนี้ผู้จัดการจะกำหนดให้มีระยะเวลาที่ผู้กู้ยังไม่ต้องชำระต้นเงินกู้ก็ได้ตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินห้าปีแรก อย่างไรก็ตามผู้กู้ต้องชำระดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่ธนาคารตามข้อ 15

การผ่อนเวลา

ข้อ 12 ถ้าปีใดผู้กู้ไม่สามารถชำระดอกเบี้ยและหรือต้นเงินกู้งวดประจำปีให้เสร็จตามกำหนดโดยมีเหตุอันควรผ่อนผัน ผู้จัดการจะพิจารณานุมัติให้ผ่อนเวลาการชำระต้นเงินกู้งวดนั้นส่วนที่ค้างอยู่ได้ตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินห้าปี สำหรับดอกเบี้ยส่วนที่ค้าง ผู้จัดการจะพิจารณาผ่อนเวลาให้ชำระภายในกำหนดของงวดถัดไปก็ได้

ในกรณีมีเหตุพิเศษซึ่งผู้จัดการเห็นควรผ่อนผันมากกว่าที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้ผู้จัดการเสนอขอความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หลักประกันเงินกู้

ข้อ 13 อสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ที่อาจจำนองได้ตามกฎหมาย บรรดาซึ่งผู้กู้ได้กรรมสิทธิ์มาโดยใช้เงินกู้ตามข้อบังคับนี้ ให้ผู้กู้จำนองแก่ธนาคาร เป็นประกันการชำระหนี้เงินกู้จากธนาคารทั้งสิ้น การจำนองดังกล่าวต้องเป็นการจำนองลำดับแรก ทั้งนี้ ผู้กู้ต้องจัดให้เสร็จภายในเวลาที่ผู้จัดการกำหนด

ข้อ 14 นอกจากการจำนองทรัพย์สินตามข้อ 13 ผู้จัดการมีอำนาจเรียกให้ผู้กู้จำนองหรือจำนำทรัพย์สินอื่น ๆ แก่ธนาคาร เป็นประกันการชำระหนี้เงินกู้จากธนาคารด้วย ตลอดจนมีอำนาจเรียก

ให้ผู้ถือเอาประกันภัยทรัพย์สินได้ตามที่เห็นสมควร

*ข้อ 15 ดอกเบี้ยเงินกู้ตามข้อบังคับนี้มีอัตราดังต่อไปนี้

- (1) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2520 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2522 ร้อยละหกต่อปี
- (2) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2522 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2525 ร้อยละเจ็ดต่อปี
- (3) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2525 เป็นต้นไป ร้อยละแปดต่อปี

เว้นแต่ดอกเบี้ยเงินกู้ที่สัญญาหรือพันธะเรื่องดอกเบี้ยได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ก็ให้คิดดอกเบี้ยไปตามนั้น

ในการคำนวณดอกเบี้ย ให้คำนวณตามยอดต้นเงินที่เป็นหนี้เป็นรายวัน และไม่ทบต้น การชำระดอกเบี้ยเงินกู้ ให้ชำระเป็นงวด ๆ ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

**ในกรณีที่กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ไม่ชำระคืนต้นเงินทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่ผู้อนุมัติเงินกู้กำหนด ให้เรียกดอกเบี้ยสำหรับต้นเงินส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนดนั้น เพิ่มขึ้นจากอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง อีกร้อยละ 3 ต่อปี แต่เมื่อดอกเบี้ยรวมกันแล้วจะต้องไม่เกินอัตราตามที่กฎหมายกำหนด จนกว่าจะชำระเสร็จ

การชำระหนี้เงินกู้

ข้อ 16 ในการชำระหนี้เงินกู้ หลังจากจัดใช้ค่าฤชาธรรมเนียม (ถ้ามี) ให้ชำระดอกเบี้ยก่อนแล้วจึงชำระต้นเงิน

ข้อ 17 ผู้กู้มีสิทธิที่จะชำระหนี้เงินกู้ตามข้อบังคับนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนก่อนได้เสมอ

การตรวจ

ข้อ 18 ในระหว่างที่กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรยังมีหนี้เงินกู้ตามข้อบังคับนี้ อยู่กับธนาคารผู้จัดการหรือพนักงานธนาคารผู้ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการ มีอำนาจตรวจงานตามโครงการที่ใช้เงินกู้จากธนาคารเป็นคราว ๆ

อนึ่ง ผู้จัดการมีอำนาจเรียกให้กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ส่งรายงานเกี่ยวกับงานที่กล่าวมานั้นตามแบบและระยะเวลาที่กำหนด

*แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2520

**แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2523

ข้อ 19 ในระหว่างที่กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรยังมีหนี้เงินกู้อยู่กับธนาคาร ผู้จัดการหรือพนักงานธนาคารผู้ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการมีอำนาจตรวจสอบกิจการ ภาวะการเงิน หรือการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้เป็นคราว ๆ

อนึ่ง ผู้จัดการมีอำนาจเรียกให้กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ส่งรายการหรือ รายงานเกี่ยวกับกิจการ ภาวะการเงิน หรือการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตร ผู้กู้ ให้แก่ธนาคารตามแบบและระยะเวลาที่ผู้จัดการกำหนด

การลงทุนในสินทรัพย์ประจำเพิ่มขึ้น

ข้อ 20 ในระหว่างที่กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรยังมีหนี้เงินกู้ตามข้อบังคับนี้ อยู่กับธนาคารถ้าจะลงทุนในสินทรัพย์ประจำเพิ่มขึ้น จะต้องได้รับหนังสืออนุญาตของผู้จัดการก่อน

กรณีที่ธนาคารเรียกคืนเงินกู้

ข้อ 21 ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ ผู้จัดการมีอำนาจเรียกคืนเงินกู้ตามข้อบังคับนี้ กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ต้องชำระต้นเงินพร้อมทั้งดอกเบี้ยแก่ธนาคารโดยสิ้นเชิง ทันทีแม้ยังไม่ถึงกำหนดชำระหนี้เงินกู้เสร็จ

- (1) เมื่อกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ต้องเลิกไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ
- (2) เมื่อปรากฏว่ากลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ ประกอบธุรกิจส่วนใหญ่กับผู้ มีใช้สมาชิกถึงสามปิตติดต่อกัน เว้นแต่ได้รับการผ่อนผันของธนาคาร
- (3) เมื่อกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ใช้เงินกู้จากธนาคารไม่ถูกต้องตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในสัญญาเงิน เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาตของผู้จัดการ
- (4) เมื่อปรากฏว่ากลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ได้กู้ยืมเงินระยะยาวกว่า หนึ่งปีจากบุคคลอื่น เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาตของผู้จัดการ
- (5) เมื่อปรากฏว่ามีการเปลี่ยนแปลงแบบรูปหรือประมาณการก่อสร้างซึ่งกลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ได้ยื่นต่อธนาคารในการขอทำสัญญาเงินและได้รับความเห็นชอบไว้แล้ว ทั้งนี้ เว้นแต่กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ได้รับหนังสืออนุญาตของผู้จัดการ
- (6) เมื่องานตามโครงการที่ใช้เงินกู้จากธนาคารไม่แล้วเสร็จในระยะเวลาที่กำหนดใน สัญญาเงิน เว้นแต่กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ได้รับหนังสือผ่อนผันของผู้จัดการ
- (7) เมื่อกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามข้อ 13 หรือข้อ 14

- (8) เมื่อผู้จัดการหรือพนักงานธนาคารผู้ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการไม่ได้รับความสะดวกหรือความร่วมมือในการตรวจงานตามข้อ 18 วรรคหนึ่ง หรือในการตรวจสอบกิจการภาวะเงิน หรือการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ตามข้อ 19 วรรคหนึ่ง
- (9) เมื่อกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามข้อ 18 วรรคสอง หรือข้อ 19 วรรคสอง เว้นแต่ได้รับหนังสือผ่อนผันของผู้จัดการ
- (10) เมื่อกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ฝ่าฝืนข้อ 20
- (11) เมื่อกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ไม่ชำระหนี้เงินกู้ตามกำหนด เว้นแต่ได้รับอนุมัติของผู้จัดการให้ผ่อนเวลาตามข้อ 12
- (12) เมื่อกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำของผู้จัดการหรือพนักงานธนาคารผู้ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการ
- (13) เมื่อผู้จัดการเห็นว่ากลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ไม่อาจดำเนินกิจการให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ต่อไปได้

ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2517

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ป๋วย อึ๊งภากรณ์

(นายป๋วย อึ๊งภากรณ์)

ประธานกรรมการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวปรีญา แม่นมินทร์ เกิดวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2488 ที่จังหวัดพระนคร
สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2512 ปัจจุบัน
รับราชการ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 5 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขต -
พัฒนชกการพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย